

NAVODILA ZA NAVAJANJE VIROV IN CITIRANJE

Pripravili: izr. prof. dr. Iztok Palčič
                      red. prof. dr. Zoran Ren
                      red. prof. dr. Simona Strnad
                      Anita Ješovnik, mag. ekon. in posl. ved

Maribor, oktober 2016

1 NAVAJANJE VIROV IN PRIPRAVA SEZNAMA UPORABLJENIH VIROV

Navodila za navajanje virov in citiranje drugih del uporabljajte pri pisanju seminarskih nalog, projektnih del, poročil in drugih dokumentov. Podani napotki veljajo tudi za pisanje diplomskih in magistrskih del.

1.1 Zakaj ustrezno navajati vire in citirati?

Pravilno navajanje virov in citiranje drugih del je izjemno pomembno iz več razlogov:

- Transparentni prikaz, da je avtor pri nastanku svojega dela uporabljal različne vire informacij, s čimer poveča verodostojnost svojega dela;
- Uporaba dognanj drugih avtorjev brez ustrezne navedbe avtorstva v lastnem tekstu je prepovedana. Govorimo o plagiatstvu, ki je kršitev avtorske pravice, pri tem pa je »avtorska pravica skupen izraz za številna upravičenja, ki avtorju zagotavljajo uresničevanje premoženjskih (materialnih) in osebnih (moralnih) interesov v zvezi z izkoriščanjem avtorskega dela (14. člen Zakona o avtorski in sorodnih pravicah) [1].
- Ustrezna navedba virov in citiranje pripomoreta tudi k oblikovnemu vidiku dokumenta.

1.2 Kaj pomeni plagiat oziroma plagiatstvo?

Plagiatstvo je opredeljeno kot prevzemanje in objavljanje tujega dela pod svojim imenom ter sodi med prepovedana in kazniva dejanja. Nekorekten odnos do intelektualne lastnine in njeno prisvajanje, pa naj bo to namerno kot kraja ali nenamerno zaradi nepoznavanja in iz površnosti, je eden večjih problemov informacijske družbe, ki se ga pogosto premalo zavedamo. Plagiatstvo pogosto razumemo zelo poenostavljeno samo kot kopiranje vsebine drugega dela v celoti ali uporabo izposojenih idej nekoga drugega, vendar izraza kopiranje in izposojanje nehote prikrivata resnost prestopka [2].

Plagiatorstvo je:

- prisvajanje in prikazovanje idej ali besed,
- kraja ter posredovanje idej in besed nekoga drugega kot svoje,
- uporaba dela nekoga drugega brez navedbe vira,
- literarna kraja,
- predstavljanje kot novo in izvirno idejo ali proizvod, ki je izveden iz že obstoječega vira nekoga drugega, kot lastno, brez navedbe imena pravega avtorja oziroma brez navedbe vira [1].

Za opredelitev plagiata obseg plagiata oziroma prepisa ni pomemben. Plagiat je lahko en stavek (ključni stavek naloge, misel) ali celotno delo.

Avtor dokumenta dela je študent, ki nosi odgovornost za spoštovanje avtorske pravice.

Odgovornost študenta:

- spoštovanje avtorske pravice,
- upoštevanje pravil o navajanju virov v pisnih izdelkih,
- upoštevanje navodil mentorja.

Naloge predavatelja / mentorja:

- napotiti študenta na smernice in pravila v zvezi z navajanjem virov in spoštovanjem avtorske pravice,
- dajati navodila, opozarjati, spremljati in nadzorovati proces nastajanja dela,
- skrbnost strokovnjaka, kar pomeni, da mentor strokovno in odgovorno pregleda študentovo delo in ga preveri [1].

1.3 Citiranje

V skladu s standardi citiranja je obvezno sklicevanje in navajanje uporabljenih virov na dveh mestih:

- sklicevanje med besedilom, kjer napotimo bralca na podrobnejšo informacijo o viru, ki jo navedemo,
- na koncu besedila v poglavju Viri (Literatura / Bibliografija / Reference).

Citiranje oz. sklicevanje na izvirnega avtorja je obvezno v naslednjih primerih:

- dobesednega navajanja besedila,
- povzemanja besedila in tudi v primeru, ko
- besedilo razlagamo s svojimi besedami (parafraziranje).

V primeru dobesednih navedb besedila sta začetek in konec citata v besedilu označena z narekovaji. Na koncu citata mora biti natančno naveden vir. Tudi pri povzemanju določene literature ali sklicevanju na določeno literaturo (ko ne navajamo dobesedno) je treba na ustreznem mestu natančno navesti podatke o viru. Priporočamo, da citiranih virov ne navajate pod črto, oziroma da pri citiranju uporabljate običajni način citiranja v besedilu.

Viri so pomemben gradnik vsebine dela, torej naj bodo popolni in točni. V seznamu uporabljenih virov navedite le vire, katere ste pri delu dejansko uporabljali in na katere se v besedilu sklicujete (citirate). Pri priimku in imenu avtorjev ne navajamo akademskih nazivov.

Tudi pri slikah in preglednicah je treba zraven imena slike navesti vir. Če je slika oziroma preglednica delo avtorja, lahko zapišemo »lastni vir«.

1.4 Citiranje in navajanje virov v skladu z načinom citiranja IEEE (številčni sistem).

Pri citiranju literature uporabite enega od naslednjih načinov:

- Izbira stila vodenja je odvisna od ... [1, 2].
- Kahnenan in drugi [3] so ugotovili ...

- ... kot trdijo nekateri drugi avtorji [3-6].

Popolni bibliografski podatki naj bodo na koncu prispevka, urejeni po zaporednih številkah glede na vrstni red citiranja vira v tekstu.

Prispevki v revijah (članki):

- [#] Začetnice imena. Priimek avtorja članka, "Naslov članka," *Naslov revije*, let. #, št. #, str. (številka začetne strani – številka končne strani članka), mesec leto.
- [1] R. Kopun, L. Skerget, M. Hribersek, D. S. Zhang, W. Edelbauer, "Numerical Investigations of Quenching Cooling Processes for Different Cast Aluminum Parts," *Strojniški Vestnik-Journal of Mechanical Engineering*, let. 60, št. 9, str. 571-580, september 2014.
- [2] Z. Lestan, S. Klančnik, J. Balic, M. Brezocnik, "Modeling and Design of Experiments of Laser Cladding Process by Genetic Programming and Nondominated Sorting," *Materials and Manufacturing Processes*, let. 30, str. 458-463, april 2015.

Knjige:

- [#] Začetnice imena. Priimek avtorja knjige, *Naslov: podnaslov*, izdaja (če ni prva), Naslov serije, let. #, št. #, ur. (urednik). Kraj izida: Izdajatelj, leto izdaje.
- [1] J. Flašker, S. Glodež, Z. Ren, *Zobniška gonila*. Ljubljana: Založba Pasadena, 2010.
- [2] B. Kraut, *Krautov strojniški priročnik*, 15. izdaja. Ljubljana: Littera picta, 2011.
- [3] *Strojnotehnološki priročnik*, 7. izdaja. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 1998.
- [4] C. H. Wong, *Carbohydrate based drug discovery*: let. 1. Weinheim, Nemčija: Wiley-VCH Verlag GmbH, 2003.

Poglavja v knjigi:

- [#] Začetnice imen. Priimek avtorja, "Naslov poglavja," v *Naslov knjige: podnaslov*, izdaja (če ni prva), Naslov serije, let. #, št. #, ur. (urednik). Kraj izida: Izdajatelj, leto izdaje, strani.
- [1] T. Ristic, L. Fras Zemljic, M. Novak, M. Kralj Kuncic, S. Sonjak, N. Gunde Cimerman, S. Strnad, "Antimicrobial Efficiency of functionalized cellulose fibers as potential medical textles," v *Science against microbial pathogens: communicating current research and technological advances*, A. Mendez-Vilas, Ed., 3 ed Badajoz: Formatex Research Center, 2011, str. 37-51.

Prispevek na konferenci (v zborniku):

- [#] Začetnice imen. Priimek avtorja, "Naslov prispevka na konferenci," v *Naslov konference*, Urednik(i). Kraj izida, leto izdaje, strani.
- [1] B. Saake, A. Russler, S. Lebioda, J. Puls, "Structure and properties of xylans isolated from kraft and sulfite pulps," v *International Symposium on Wood and Pulping Chemistry*. Wisconsin, ZDA, 2003, str. 191-194.

Spletni dokumenti:

- [#] Začetnice imena. Priimek avtorja. Naslov dokumenta. (datum internetne objave). Ime spletne strani [Oblika]. Dosegljivo: internetni naslov. [Datum dostopa: dan. mesec. leto].
- [1] S. D. Schafersman. (1997). An Introduction to Science: Scientific Thinking and Scientific Method. (15. 1. 1997) Dosegljivo: <http://www.geo.sunysb.edu/esp/files/scientific-method.html>. [Datum dostopa: 20. 9. 2015].

Spletne strani:

- [1] Univerza v Mariboru, Fakulteta za strojništvo [splet], Dosegljivo: <http://www.fs.uni-mb.si/podrocje.aspx> [Datum dostopa: dan. mesec. leto].

Zakoni in uradne objave:

- [#] *Naslov zakona*. Uradni list RS, letnica izdaje, številka izdaje, stran, na kateri se začne besedilo zakona.
- [1] *Zakon o graditvi objektov*. Uradni list RS, 1998, št. 21, str. 1585.

Standardi:

- [#] Oznaka, "Naslov standarda", Številka standarda, letnica (ali datum) objave.
- [1] SIST ISO 80000-1, "Veličine in enote – 1. del: Splošno", SIST, Ljubljana. 2013.
- [2] A. E2149-10, "Standard Test Method for Determining the Antimicrobial Activity of Immobilized Antimicrobial Agents Under Dynamic Contact Conditions," ed: ASTM International, 2010.

Patenti:

- [#] Začetnice imena. Priimek avtorja(ev), "Naslov patenta," Številka patenta, leto (ali datum) objave.
- [1] S. Brezovnik, J. Balič, "Naprava za merjenje trajanja vbrizgavanja goriva: patent s skrajšanim trajanjem SI 23305 A2," P201000431, 2011.

Primer seznama virov v skladu s formatom IEEE:

- [1] R. Kopun, L. Skerget, M. Hribersek, D. S. Zhang, W. Edelbauer, "Numerical Investigations of Quenching Cooling Processes for Different Cast Aluminum Parts," *Strojniški Vestnik-Journal of Mechanical Engineering*, let. 60, št. 9, str. 571-580, september 2014.
- [2] J. Flašker, S. Glodež, Z. Ren, *Zobniška gonila*. Ljubljana: Založba Pasadena, 2010.
- [3] B. Kraut, *Krautov strojniški priročnik*, 15. izdaja. Ljubljana: Littera picta, 2011.
- [4] Z. Lestan, S. Klančnik, J. Balic, M. Brezocnik, "Modeling and Design of Experiments of Laser Cladding Process by Genetic Programming and Nondominated Sorting," *Materials and Manufacturing Processes*, let. 30, str. 458-463, april 2015.
- [5] T. Ristic, L. Fras Zemljic, M. Novak, M. Kralj Kuncic, S. Sonjak, N. Gunde Cimerman, S. Strnad, "Antimicrobial Efficiency of functionalized cellulose fibers as potential medical textiles," v *Science against microbial pathogens: communicating current research and technological advances*, A. Mendez-Vilas, Ed., 3 ed Badajoz: Formatex Research Center, 2011, str. 37-51.
- [6] SIST ISO 80000-1, "Veličine in enote – 1. del: Splošno", SIST, Ljubljana. 2013.
- [7] *Strojnotehnološki priročnik*, 7. izdaja. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 1998.
- [8] C. H. Wong, *Carbohydrate based drug discovery*, let. 1. Weinheim, Nemčija: Wiley-VCH Verlag GmbH, 2003.
- [9] B. Saake, A. Russler, S. Lebioda, J. Puls, "Structure and properties of xylans isolated from kraft and sulfite pulps," v *International Symposium on Wood and Pulping Chemistry*, Wisconsin, ZDA, 2003, str. 191-194.
- [10] S. D. Schafersman. (1997). An Introduction to Science: Scientific Thinking and Scientific Method. (15. 1. 1997) Dosegljivo: <http://www.geo.sunysb.edu/esp/files/scientific-method.html>. [Datum dostopa: 20. 9. 2015].
- [11] Univerza v Mariboru, Fakulteta za strojništvo [splet], Dosegljivo: <http://www.fs.uni-mb.si/podrocje.aspx> [Datum dostopa: 20. 9. 2015].
- [12] *Zakon o graditvi objektov*. Uradni list RS, 1998, št. 21, str. 1585.
- [13] A. E2149-10, "Standard Test Method for Determining the Antimicrobial Activity of Immobilized Antimicrobial Agents Under Dynamic Contact Conditions," ASTM International, 2010.
- [14] S. Brezovnik, J. Balič, "Naprava za merjenje trajanja vbrziganja goriva: patent s skrajšanim trajanjem SI 23305 A2," P201000431, 2011.

2 OBVESTILO ŠTUDENTOM O AVTORSKIH PRAVICAH

Vse seminarske, raziskovalne in druge naloge, eseji in vsa zaključna dela, ki jih pripravlja študent v okviru študija, naj bodo študentovo lastno delo. V svojih delih naj študent vedno jasno loči lastne ideje in znanje od informacij, ki jih je pridobil iz drugih virov (objavljene in neobjavljene publikacije v papirni ali elektronski obliki, internetni viri, informacije in mnenja, pridobljena od drugih ljudi in ostalo).

Plagiatorstvo je vsako predstavljanje tujega dela kot lastno. Za opredelitev plagiata obseg plagiata ni pomemben. Plagiat je lahko en stavek (ključni stavek naloge, misel) ali celotno delo.

Vire in literaturo naj študenti ustrezno zapišejo (navedejo ali citirajo), pri čemer se zgledujejo po primerih, navedenih v pričujočih navodilih ali v Navodilih za pripravo diplomskega oziroma magistrskega dela, ki se nahajajo na spletni strani Fakultete za strojništvo.

Študenti morajo pravilno citirati uporabljena gradiva znotraj navednic in z ustrezno označitvijo avtorja. Če študent tekst spremeni z uporabo drugih besed, a ohranja vsebinski pomen izvirnega besedila, mora to biti v tekstu ustrezno označeno z navedbo virov in uporabljene literature. Kadarkoli so ideje ali dejstva izpeljana iz drugih del ali iz študentovih preteklih nalog ali del, morajo biti vsi viri ustrezno zapisani. Vsa uporabljena gradiva naj bodo navedena v seznamu uporabljene literature na koncu pisnega izdelka študenta.

Pisni izdelki študentov, še posebej pa zaključna dela študentov, bodo pred zagovorom pregledana tudi s pomočjo računalniškega programa v DKUM za preverjanje podobnosti dokumentov. Mentor bo besedilo ali dele besedila še dodatno preveril, tako z vsebinskega vidika, kot tudi z računalniškim programom za odkrivanje plagiatorstva. Strokovne službe članic UM bodo opravljale tudi preverbe plagiatorstva naključno izbranih del študentov, kjer se bodo preverjali tudi prevodi besedil študentov v angleški jezik ali iz tujega jezika v slovenski jezik.

Če bo v postopku preverjanja odkrito plagiatorstvo, bo zoper študenta sprožen disciplinski postopek, v skladu s postopki, opredeljenimi v Pravilniku o preverjanju in ocenjevanju znanja na UM, točka 3.10 »Kršitve izpitnega reda in sankcije«. Plagiatorstvo je lahko sankcionirano tudi z izključitvijo iz univerze za dobo dveh let.

3 SEZNAM VIROV

- [1] Delovna skupina za preverjanje plagiatstva na UM: P. Tominc, V. Drozg, M. Ojsteršek, N. Samec, B. Korez, D. Kardum, Preverjanje plagiatstva na UM (delovno gradivo). Maribor: Univerza v Mariboru, 2012.
http://www.um.si/studij/splosno/Documents/Preverjanje%20plagiatstva%20na%20UM%20-%20delovno%20gradivo_18_9_2012.pdf
- [2] Univerza v Mariboru, Univerzitetna knjižnica Maribor [splet], Dosegljivo: <https://www.ukm.um.si/plagiatstvo> [Datum dostopa: 20. 9. 2016]